

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Temeliile noastre.

Sântem un popor apăsător și prigonit, bântuiți de multe rele și neajunsuri, dar' dornici de înaintare. Înainta însă numai așa putem, dacă ne vom face base sau temelii puternice, pe cari stând, tari vom fi și vom putea înfrunța ori-ce vijelie, ce s'ar descărca asupra noastră.

Basele sau temeliile, pe cari trebuie să le întărim și pe cari trebuie să ne răzăm întreaga existență sau ființarea noastră națională sunt două: *starea materială și școala*. Aceste sunt temeliile, cari dacă sunt slabe, slabi și neputincioși vom fi și noi, și dinpotrivă, dacă aceste puternice vor fi, putem privi cu încredere în viitor!

Aceste două temelii stau în strinsă legătură una cu alta și de altă parte la ele se reduc toate celelalte condiții de viață ale noastre, ca popor.

În adevăr fără o stare materială bună nu putem fi neatârnați în lucrările noastre, nu putem sta pe picioarele proprii, cum se zice, ci mereu vom atârna de alții, mereu va trebui să ne plecăm capul la porunca stăpânului, care ne va stăpâni.

Un popor sêrac, fără putere materială, este ca și iobăgit, care nu poate hotărî asupra sorții sale, ci trebuie să se îndrepte după voința aceluia, cari îl stăpânesc prin puterea averii.

Noi nu voim, ca astfel să fim stăpâniți, nu voim, ca să fim opriți și jigniți în lucrarea noastră de înaintare și de aceea trebuie să ne silim din resputeri ca să ne întărim pe *terenul material*.

Aceasta atârna numai și numai dela hărnicia și destoinicia noastră și dela o voință tare și nestrămutată. Nu este iertat să pierdem un minut în sovăire, sau chiar în lenevire, ci trebuie să ne punem pe muncă stăruitoare pe toate terenurile, ce ne stau deschise. Trebuie să muncim ca lucrători de pământ, să îmbrățoșem meseriile, apoi terenul negustoresc și financiar sau de bani, cu atât mai mult și cu mai mare încredere, cu cât vedem, că aceluia dintre noi, cari s'au pus a lucra pe unul sau altul din aceste terenuri, munca le-a fost și le este încununată de izbândă. Despre aceasta s'au putut încredința cetitorii nostri din pildele, ce le-am adus

până acum; chiar și în numărul de față, la partea economică, publicăm două astfel de cazuri încurajatoare și vrednice de urmat.

Lucrând astfel cu stăruință și pe terenurile, cari pentru noi sunt noue și până acum puțin folosite, ne vom pune temelii puternice, și ca singuratici, și pe ste tot ca popor.

Pe când însă ne vom pregăti o astfel de basă tare materială, trebuie alăturarea cu ea să lucrăm tot așa de stăruitor pentru întărirea celeilalte temelii a noastre, a școlii. Și când zicem *școala*, nu înțelegem numai ajutorarea și spriginirea așezămintelor noastre de învățământ, ca ele să crească și înflorească și roade bune să ne dea, ci înțelegem răspândirea și întărirea *culturei noastre* preste tot.

Fiecare din noi trebuie să nisuiască și să ne cultiva și să ne lumina, dar' totodată a stăruim și să da după puțină ajutor, ca și alții să-și poată însuși cultura și învățătura. Astfel trebuie să ajutorăm pe lângă școală, *biserica*, care este un mare și dumnezeesc izvor de lumină și de morală, trebuie să dăm copiilor nostri creștere de carte, trebuie să ajutorăm toate acele așezăminte, cari au menirea a lăți cultura între noi, cum sunt societățile sau însoțirile culturale, apoi să spriginim și să cetim foile și cărțile bune, din cari vom trage învățături folositoare.

Astfel lucrând, tari și puternice temelii ne vom câștiga; una ne va face neatârnați și stăpâni pe soarta noastră, cealaltă, școala și cultura, ne va lumina mintea și ne va face să ne știm cunoaște și apărarea drepturilor naționale și cetățenești.

Țerani improcesuați. Din Deva ni-se împărtășește că pe Luni au fost citați înaintea tribunalului unguresc de acolo șese Români din Dobra, învinuți pentru agitație în contra Maghiarilor, făcută prin cântarea „*Doinei lui Lucaci*”. Aceștia sunt următorii: *George Bontos, George Tomuța, Simeon Pascu, Iosif Țig, Daniil Nedelcoviciu și Ioan Cinel*.

E curios, că Maghiarii trimbiță în lume, că libertate ca în Ungaria nu mai este și cu toate aceste omul nu are voie nici să cânte, ceea-ce lui îi place.

Șoadă libertate!

Un prietin. Din București se vestește, că va sosi în curând acolo *Angelo de Gubernatis*, unul dintre cei mai mari scriitori italieni și bun prietin al Românilor. Scopul călătoriei lui este a studia stările politice și culturale ale României.

Foile maghiare, ca de obicei, sunt turbate pentru prietenia și iubirea, ce o arată acest vestit bărbat al Italiei față de poporul nostru și îl învinovătesc, că el e schimbăcios, de oare-ce mai nainte i-a lăudat pe ei și le-a fost prietin.

Eată însă cum s'a întâmplat lucrul: Angelo de Gubernatis a venit în Ungaria și a fost primit foarte bine și cu mare alaiu și i-s'au spus fel de fel de lucruri despre stările dela noi, cum au obiceiul Maghiarii a se lăuda, ear' despre suferințele și prigonirile noastre firește, au tăcut tăcerea peștelui. Gubernatis a luat toate aceste de bani buni, neștiind cu ce oameni are de a face și a lăudat pe Maghiari prin foile italiene.

În urmă însă i-s'a atras luarea aminte, că el a fost înșelat și aflând despre starea tristă a Românilor și a celorlalte popoare, a văzut că cine sunt Maghiarii, i-a prins cu minciuna, și le-a întors spatele.

Acesta e adevărul și Maghiarii ar putea trage învățătura, cuprinsă în proverbul românesc, că *cu minciuna poți prânzi, dar' nu mai poți cina!*

Consulat român în Bitolia. Consulatul român din Bitolia, în Macedonia, pe care guvernul dlui Sturdza îl șterșese, a fost întemeiat de nou din partea guvernului dlui Aurelian, și dl Pădean a fost numit consul acolo.

Astfel tricolorul român va fâlfași de nou în acest oraș al Macedoniei, în mijlocul fraților nostri din Macedonia.

Casă națională.

Eată o numire, care până acum nu am auzit-o rostindu-se la noi. Și nu s'a rostit, din pricină, că noi n'am avut și nu avem o *casă națională*, dar' trebuie să ni-o facem.

Ce să fie și cum să fie aceasta? vor întreba cetitorii.

Răspunsul la întrebarea aceasta e ușor de dat. Toate popoarele culte, fie cât de mici și cu trecut nefinsemnat, au ajuns la încredințarea, că e bine, folositor și frumos a aduna la un loc obiecte și lucruri, cari le are poporul și le fac oamenii luminați eșiți din sinul lui. Lucruri, cari păstrează amintirea unor întâmplări bună-oară, apoi obiecte, cari

le-au folosit unii oameni însemnați și lucruri de acele, în cari se reoglindează datinele, firea și gustul unui popor. Spre acest scop popoarele culte au adunat mii și milioane de fl., au zidit în deosebite orașe zidiri mari și pompoase, le-au înzestrat cu fonduri însemnate, ca să poată fi susținute și grijite și au adunat și adună în ele cu mare sîrguință tot ce află de însemnătate și de preț pentru vremea trecută și cea de față. Așa spre pildă se adună chipurile sau tablourile făcute de zugrăvi vestiți, arme, ce le-a folosit cutare viteaz sau împărat, scrisori de ale oamenilor vestiți, de ale comandanților, ministrilor, regilor, cari sînt isvoare însemnate pentru întemplierile ce s'au petrecut, adică pentru istorie, apoi porturi țărănești, după deosebite ținuturi, lucruri făcute cu mare măiestrie și alte multele de felial acesta.

Toate aceste sînt comori naționale, de cari fiecare popor se ține mîndru a le avea adunate la un loc.

Casele în cari se adună astfel de lucruri se numesc *musee naționale* sau cum am zice mai pe românește, *case naționale*.

Am zis, că toate popoarele au astfel de case sau musee. Spuind acest adevăr, trebuie să mărturisim de altă parte cu durere, că noi Românii încă nu avem un așezământ de acest fel. Dar' să fim bine înțeleși. Românii din România, adică frații nostri liberi, pe cari nu-î suge strîinul, au astfel de musee, în mai multe orașe și de deosebite soiuri. Ei, dornici de cultură și înaintare, au adunat multe comori naționale, între cari sînt adunate și de ale noastre. Noi însă am rămas în privința aceasta îndărăpt. Vitregitatea vremurilor și multele și grelele vijelii, ce au trecut peste noi, ne-au împedat de a ne putea întemeia astfel de case și a ne aduna și păstra în ele comorile naționale.

Dar' ceea-ce nu s'a făcut, trebuie să se facă acum. Ceea-ce înaintașii nostri n'au putut se face, e datorința noastră celor de acum să o facem; datori sîntem cu aceasta culturii neamului nostru, datori cinstei noastre naționale, căci întemeierea unui muzeu, sau unei case naționale e un pas însemnat, e o înaintare pe calea culturii, care mare cinste ne va aduce.

Dar' cum se facem un astfel de așezământ? ne vor întreba earăși cetitorii.

La aceasta răspundem, că bărbații nostri învățați au aflat, că pentru îndeplinirea acestui scop mai chemată e „Asociațiunea transilvană“. Aceasta mare însoțire se extinde asupra tuturor Românilor și este a noastră a tuturor, întocmai cum și casa națională a tuturor Românilor va fi.

La adunarea de astă-vară a „Asociațiunii“ ținută în Lugoj, secretarul (notarul) I. în „darea de seamă“ asupra mișcării literare la noi, a atins și lipsa întemeierii unui *Muzeu național al Românilor* din Transilvania și Ungaria. Aceasta idee, acest gând bun a fost primit din partea adunării „cu cea mai mare bucurie“. Astfel comitetul „Asociațiunii“ trebuie să se ocupe cu planul de întemeiere a unui astfel de așezământ.

„Transilvania“ organul „Asociațiunii“ scriind în numărul seu mai nou despre acest lucru, arată însemnătatea unui astfel de așezământ, care pe lângă muzeu ar fi să aibă și localuri „unde ne-am putea aduna în liniște la o lucrare culturală ori socială“ și la întrebarea, că oare fi-vom în stare a-l întemeia, răspunde:

Sîntem un popor de trei milioane de suflete, — un număr care întrece populațiunea mai multor state și regate neaternate, — avem institute de bani, cari învîrtesc 100 milioane floreni pe an, avem mii de preoți și învățători, sute de advocați, medici, proprietari, comercianți și alți inteligenți, susținem mii de școale fără nici un ajutor din partea statului,

și am întemeiat fonduri culturale de milioane florini.

Deci, să scrie în articol, ar fi a vătămă pe un astfel de popor, presupuind despre el, că nu-și va putea face o *casă națională*, în care să poată adăposti comorile sale naționale cele mai scumpe.

Și noi așa credem! Au adus Românii și până acum mari și multe jertfe pentru cultură, vor aduce jertfe și pentru un muzeu național.

Prin întemeierea unui astfel de așezământ cultural „Asociațiunea transilvană“ și-ar câștiga mari laude și recunoștință, ear' poporul Român va face un mare și însemnat pas cultural, de care se vor bucura prietini, ear' dușmanii siliți vor fi din nou a recunoaște, că Românii sînt vrednici a sta în șirul popoarelor culte.

Principele Dimitrie Ghica.

Sâmbătă (27 Febr. st. n.) principele *Dimitrie Grigore Ghica*, președintele senatului român, prim-epitrop al Eforiei spitalelor civile din București, președinte a o mulțime de societăți publice și private de binefacere și ajutorință din România, s'a stîns din viață în București.

Cu principele Ghica se stînge o măreață figură românească, care împodobește multe pagini în istoria mai nouă a neamului românesc.

Principele Dimitrie Ghica s'a născut la 1816 în București.

După-ce și-a sîrșit studiile din țeară fu trimis în străinătate unde stete cîtăva vreme.

Reîntors în țeară, intră în politică de timpuriu, dovedind o deosebită pricepere politică și o energie rară. Înainte de unirea principatelor, a ocupat mai multe funcțiuni înalte.

FOIȚA.

Femeea rea.

Pune seama frate june
Care rău, este mai rău,
De nu știi, eu îți voi spune,
Că n'au lăsat Dumnezeu

Rău în lume, așa mare,
Și să treacă așa cu greu,
Ca femeea, acea care,
Are vre-un scăzământ rău.

Când nu creșterea morală,
Ci din minte, îi lipsește,
Atunci ea e amăreală,
Ce din iad, se pregătește

Pentru-ca să n'evenineze
Viața, sufletul tîu,
Și să te înstrăineze
Chiar de bunul Dumnezeu.

Să nu poți gusta plăcere,
Nici în cer, nici pe pămînt,
Fără vieață cu durere,
Și grăbire spre mormînt.

Ci făți cruce, în junie
Pe minută ne n'cetă
Rugându-te cu tărie,
Ca Dumnezeu, cel înalt

Să te scape de-acest drac,
Care nu fuge de cruce,
Și n'are nimic pe plac,
Până în pămînt să duce.

Că dracul de cruce piere,
Femeea rea nici-odată,
Tu ești lipsit de plăcere,
Și duci vieață stricată.

Aron Boca Velchereanu.

O nuntă în Bănat.

Un abonent al nostru din Bănat ne trimite descrierea unei nunte, făcută acum de curînd. De oare-ce e bine, ca să cunoaștem toate datinele și obiceiurile noastre, cunoscîndu-ne astfel noi pe noi, dăm la acest loc descrierea primită:

Am cetit de mai multe-ori în prețuita noastră „Foaia Poporului“, multe descrieri de laudă despre poporul românesc din patria noastră, și am avut bucurie mare, vîzînd că se minună de el și străinii.

Așa vin și eu, a Vă ruga, ca un abonent al prețuitei noastre foi, încă dela începutul eșirii ei, a înregistra o petrecere română, cu privilegiul unei cununii întempletă în comuna noastră curat românească *Vasiova*, despărțită de orașelul *Bocșa-montană* numai prin un păruț foarte mic, numit Valearea.

Vrednicul econom din loc *Iosif Moldovan* a serbat cununia unicului seu fiu *Nicolae* cu *Elena* fca bravului econom, *Petru Sătir*, din *Bocșa-română*, Dumineca trecută, în 9 Febr. st. v. Înscierea la purtătorul de

Pentru întâia oară a fost numit ministru al școalelor, în anul 1860, 19 Octombrie, sub domnia lui Al. I. Cuza.

În Noembrie 22, același an, a demisionat din mai multe motive politice.

La 30 Aprilie 1861, principele Dimitrie Ghica a ajuns ministru de finanțe. N'a stat însă mult și peste o lună a demisionat, rămânând ca la 11 Iulie 1861 să fie numit președinte al ministerului.

La 11 Aprilie 1866, când Vodă Cuza fu răsturnat, principele Ghica a ajuns ministru al treburilor din lăuntru.

La 1868, domnitor fiind M. S. Carol I. ear' a devenit ministru-președinte. La 1 Februarie 1870 însă a demisionat. Până la 1876 a fost ales în fiecare an președinte al adunării deputaților.

În urmă, fiind ales președinte al senatului, a demisionat la 1888, cu venirea partidei conservatorilor la cârma statului. Anul trecut, partidul liberal fiind chemat a governa, principele Dim. Gr. Ghica a fost ales senator și președintele senatului român.

Camera și senatul român au ascultat în picioare trista știre a morții pricipelui Dim. Gr. Ghica și au ridicat în semn de jale ședința. Răposatului 'i-s'a făcut o înmormântare națională. Camera, senatul și stăpânirea României au fost de față la înmormântare, care a avut loc Luni, la orele 2 după amiază, în București.

Regele Carol I. a fost reprezentat de cătră Principele moștenitor Ferdinand.

— DIN TRECUTUL NOSTRU. —

Șerban Cantacuzin.

După alungarea din Muntenia a celui din urmă Basarab, Costantin Șerban, în vreme de 20 de ani au urmat mai mulți domni, unii chiar de câte două-ori, făcându-se cu totul schimbări de domnie.

Aceste schimbări numai spre răul țării puteau fi, așa că din aceasta vreme nu avem ce însemna, decât certele neînțelegeri între boieri, omorurile dintre ei, apoi pustiirile Turcilor și Tătarilor prin

matricule au făcut-o încă Sâmbăta premergătoare 8 Februarie, așa ca cununia în sfânta biserică din Bocșa-română să se poată săvârși Duminecă fără impedecare.

Oaspeți au fost mai toți fruntașii ambelor sate. Fiind Bocșa-română așezată la o depărtare de o jumătate oră dela Vasiova, a trebuit să mergem cu trăsurile. Au fost 25 trăsură cu cai frumoși și așa am mers până la Bocșa-română la mireasă. A fost ceva împunător și minunat a vedea un șir așa lung de trăsură încărcate cu nuntași, toți îmbrăcați în haine de sărbătoare, în frumoasele costume române ca-și-cari nu se află în toată țeara noastră, zic așa, fiindcă până acuma frumoasele costume românești din Vasiova și Bocșa-română încă nime nu le-au descris, pe când ori-care străin, care le-au văzut s'a minunat de ele, mai ales fiind lucrate numai de mâna femeilor noastre.

Actul cununii la săvârșit dl administrator parochial Pavel Stan din Bocșa-română cu pompă mare, ear' răspunsurile le-a dat corul plugarilor din Bocșa-română, foarte frumos

țeară, pe care nimenea nu o apăsă, căci domni erau neputincioși și slabi și abea apuca unul să domnească și era scos din partea Sultanului și alungat din țeară. Neorânduială să lăți preste întreaga țeară, care ajunsese așa de slabă, încât vestitul marele vizir turcesc *Kiuprili* hotărî să prefacă cele trei țeri române: Muntenia, Moldova și Ardealul în pašalicuri, adică ținuturi turcești, stăpânite de câte un pașă și începutul voi să-l facă cu Muntenia.

La anul 1679 ajunsese a fi ales și întărit Domn al Munteniei un harnic bărbat, Șerban Cantacuzin, nepot de tiică al lui Radu Șerban Basarab. El domni 10 ani asupra țerii și se silî a face rânduială, introducând mai multe întocmiri bune și alte măsuri folositoare.

Între altele el aduse în țeară păpușoiul sau cucuruzul, care până atunci nu era cunoscut în România. Introduse măsuri noi de greutate și lungime (stânjenul lui Șerban-Vodă), făcî rânduială în stringerea dărilor și a birurilor, întemeiă o școală românească la București, două tipografii, zidi mănăstirea dela Cotroceni și altele.

Dar' afară de aceste întocmiri, el se îngrijî și de puterea armată a țerii. Scopul lui era să scuture jugul turcesc cu ajutorul armelor, ca odinioară Mihaiu-Viteazul. Astfel sub cuvânt, că vrea să ajute pe Turci, ca Sultanul să nu bănuiască nimic, adună oști și muniție, desființând pe Seimeni, cari făcuseră atâtea rele sub domniile de mai nainte.

Nu era însă destul de bine pregătit, ca să poată ridica steagul neaterării, când izbucni marele război între Turci și Germani.

Pe vremea aceasta era Sultan Mohamed IV., sub care au jucat rol însemnat vizirii *Kiuprili*, care a cuprins pentru Turci insula Creta, apoi vestitul, *Cara-Mustafa-Pașa*, care la anul 1683 a pătruns cu o oaste de 200 mii de Turci până în inima Austriei, la Viena, încungiuându-o și voind să o cuprindă.

La aceasta expediție au fost siliți să meargă cu oștile lor și Domni români, Șerban-Vodă din Muntenia și Duca-Vodă din Moldova.

Despre împresurarea Vienei și expediția Domnilor români, vom scrie în numărul viitor.

până la sfârșit, așa încât sînt vrednici de laudă. Dela biserică am plecat ear' cu trăsurile înapoi la Vasiova unde ne-am ospătat la masa dată de Iosif Moldovan în onoarea fiilor sei, până seara târziu, când cu toți ear' ne-am dus la petrecerea cu joc, care a avut loc în sala ospătării din loc, unde ne-am petrecut foarte frumos până după miezul nopții. Ca naș a fost vrednicul nostru fruntaș Iosif Jurca din loc, căruia și pe aceasta cale îi aducem sincera mulțumită, atât pentru-că a luat parte la actul cununii, cât și pentru primirea ospitală, care ne-a dat-o Luni după nuntă, în casa sa proprie, după-cum este obiceiul la noi.

Nu pot trece cu vederea nici gostia (ospăția) care a dat-o părinții mirelui Luni seara 10 l. c. în onoarea cuscilor din Bocșa-rom. și care a ținut până Marți la 4 ore după amiază, după-cum e obiceiul în părțile noastre. O adevărată petrecere românească care le face părinților mirelui mare laudă, când tot jucând hora vre-o 30 de părechi tinere am petrecut cuscii până afară din sat la gară, unde ne-am despărțit unii de alții cu cele mai dulci adu-

SCRISORI.

Isprăvuri rele.

T.-Giris, 2 Februarie 1897.

Onorată Redacțiune!

Comuna noastră gr.-or. română T.-Giris (comitatul Bihor) este o comună veche dar' săracă, și biserica noastră este foarte slabă. Ne-am pus pe gânduri cum să ne putem zidi o biserică și după o bună chibzuire am venit la planul, că mai întâiu de toate să ne întemeiăm un fond de bucate bisericesc, și așa cu timpul se va spori și numai așa ne vom ajunge scopul dorit. Cu ajutorul lui Dumnezeu am și pus umăr la umăr și la anul 1888 am contribuit toți poporeni după puterile noastre, avînd pe timpul acela în fruntea noastră un epitrop brav cu numele *Ștefan Moțu*, proprietar de fabrică de țigle și cărămidă și totdeodată și vigil cercual de pădure, care pentru biserică și școală și alte lucruri de binefacere, chiar și bucătura cea pe urmă de pâine o jertfește. În ziua de Nașterea Domnului a ars o casă a unui creștin de al nostru, la zidirea casei dl Moțu 'l-a cinstit cu 3000 de țigle pentru acoperișul casei, sub epitropia dînsului s'a zidit un grănariu pentru fondul de bucate, a colectat dela credincioșii bisericii noastre bani pentru o cădelniță frumoasă de argint, a făcut o zaveză la ușa bisericii împărătești, în trei colori naționali, dar' preotul nostru Petru Sîrb n'a primit zaveza, zicînd, că cu tricoler nu o va folosi în biserică, că se teme că-l vor rîde Ungurii. Cu privilegiul alegerii de notar în comună, dl Moțu cu tot satul a votat pe Român, numai chiar preotul singur, cu un vîr al seu au votat pe Ungur; cu ocaziunea alegerii de jude comunal dl Moțu cu tot satul au stat cătră Român să fie jude, fiind cea mai mare parte în comuna Români și foarte puțini Unguri, și totuși preotul nostru a votat pe Ungur.

Fondul de bucate îl chivernisește tot dînsul. Ar fi să fie cam la 400 de chible, dar' acuma preotul a îndrumat pe epitrop ca să nu stringă bucate din sat la competența învătătorului, ci numai din fondul de bucate. Aceste toate vîzînd dl Moțu cu soții lui, adică membrii comitetului, au luat socoțile strîns în tot anul. Dar' preotul nostru, vîzînd că dl Moțu știe toate, a aflat de bine, ca cu privilegiul alegerii de membrii la comitetul parochial să se șteargă dl Moțu și soții dînsului, și aceasta a și ajuns-o, căci pe sinodul parochial nu a dat nimica și pe aceia 'i-au luat la protocol, pe care dînsul a voit.

Eată, isprăvuri de aceste face preotul nostru, așa, că noi mai mult dăm îndrăp, decât înainte.

Mai mulți poporeni.

ceri aminte. Le scriu acestea, Domnule Redactor, ca să cetească publicul român din alte părți și să vadă că la noi în Bănat ne păstrăm datinile și moravurile noastre cu multă scumpătate, și de care nu ne vom despărți cât vom trăi.

Vasiova, la 13 Februarie 1897.

Dimitrie Avram.

Vorbe înțelepte.

— Una la săptămână. —

Scularea de dimineață.

Un judecător englez vestit, care avea privilegiu să vadă la tribunal lume multă, întreba totdeauna pe bătrâni cum au trăit de au ajuns la bătrânețe? Un lucru îi spusera toți, și anume, că să sculau de dimineață.

»Culcarea de vreme și scularea de dimineață dă omului sănătate, bogăție și înțelepciune, zicea Vesley, care a trăit 98 de ani.

P. S. Aurelian.

Portretul pe care-l prezentăm de astădată bunilor noștri cetitori, e al ministrului president din România, a dlui **Petre S. Aurelian**. E un portret mai vechiu, de pe când dl **Aurelian** era încă tiner, căci nu ni-a succes a ne procura unul mai proaspăt, dar' e destul de bun pentru a ne arăta figura acelu bărbat de stat român, care are azi frumoasa chemare de a fi primul sftnic al regelui **Carol**, și ocârmuitorul politiceii fraților noștri de dincolo.

Aceasta onoare de care s'a împărtășit dl **Aurelian** ne onorează și pe noi, pentru-că dl **Aurelian** e de ai noștri. Părinții d-sale au trecut în România din **Țeara Făgărașului**, și s'au așezat în comuna **Slatina**, unde s'a născut actualul ministru-president român, dl **P. S. Aurelian**, la anul 1833, în 12 Decemvrie.

A studiat întâiu în școala din Slatina, apoi în gimnasiul din București, ear' la anul 1856 s'a dus în Franca, unde a urmat cursul de agricultură, fiind cel dintâiu între toți colegii sei.

Terminând cu învățatura, a fost numit profesor de științele naturale în România și totodată a fost însărcinat și cu conducerea afacerilor agronomice în ministerul de agricultură. A scos la lumină mai multe cărți, precum și revista „**Economia națională**”, de care nu se poate despărți nici acuma, ca prim-ministru al țerii, pentru binele căreia a lucrat și lucră mult. Deși terenul seu de adevărată muncă e economia națională și catedra de profesor, totuși a luat însemnată parte și la luptele politice din România.

A intrat în politică la anul 1876 ca membru al partidului liberal, pe atunci pus sub conducerea nemuritorului **Ioan Brătianu**, — și a luat parte de atunci încoaci la toate întâmplările politice mai mari, ivite în țeară.

A fost de atunci încoaci neîntrerupt membru al corpurilor legiuitoare, când deputat, când senator, ear' în trei rânduri a fost ministru, la lucrările publice, la culte și la domenii. În senatul român a rostit un frumos discurs în chestiunea națională, luându-ne în apărare pe noi, cei asupriți de guvernele maghiare. Ca om de carte, e totodată și membru al Academiei române din București, precum și membru al mai multor societăți literare din străinătate. E declarat spriginitor nu numai al economiei, ci și al industriei **naționale**.

Cu venirea partidului liberal la putere, camera l-a ales de președinte al ei, ear' după retragerea lui **D. A. Sturdza** dela cărma țerii, Regele **Carol** l-a însărcinat cu compunerea noului cabinet, în care și-a ținut pe seama sa resortul agriculturii și al domeniilor.

Ajuns la putere între niște împregiurări foarte critice, pe cari nici acuma nu i-a succes a le delătura de tot: dl **P. S. Aurelian** nu a avut încă timpul convenit de a introduce

în țeară acelea îmbunătățiri pe cari voește să le introducă. Dar' le va introduce, pentru-că are un program bine chibzuit. Programul seu e de caracter — *economic*. Idealul domnului **Aurelian** e îmbunătățirea sorții clasei de jos, care pretutindenea în lume formează — **talpa țerii**. Între altele, ministrul-president român voește să creeze un institut mare de credit în România pe seama industriașilor, ca muncitorii industriei române să se poată împărtași de împrumuturi ieftine, și în mărime trebuincioasă. Asta pe seama industriașilor.

Pe seama țeranilor apoi face un lucru și mai mare; un lucru care îi va câștiga un nume neperitor în istoria României. Le face o **cassă rurală**. Sub cassă rurală, să înțelege earăși un institut mare de bani, creat anume pe seama țeranilor, cu următorul scop: Din fondurile acestui institut se vor cumpăra

P. S. Aurelian.

moșii mari și cât de multe, cari apoi se vor împărți între țerani cu datorința ca prețul lor să-l plătească institutul înderept în timp de 30 de ani.

Proiectul de lege pentru aceasta **cassă rurală** e prezentat deja corpurilor legiuitoare, și în scurtă vreme va deveni lege. Mai are apoi dl **Aurelian** încă un plan, despre organizarea de reuniuni agronomice în țeară, cari se represinte interesele micilor proprietari, și cari se stee în legătură cu guvernul și să-i comunice toate necazurile țerenimei.

Eată buni cetitori, cum se îngrijește de popor, un prim-ministru eșit din sinul poporului! Eată cum muncește un ministru român, pentru poporul românesc din țeara sa! Să-i aducem laudă și mărire, ear' pe frații de dincolo să-i felicităm, că-l pot numi — **al lor!**

DIN LUME.

Din Creta.

În curs de o săptămână puține lucruri nouă s'au petrecut, cu privire la soartea Cretei, precum și la pasul făcut de Grecia prin cuprinderea insulei. Din mulțimea de vești ce sosesc zi de zi, și cari adeseori se desmințesc una pe alta, reiese, că în cele din urmă purerile europene totuși se vor uni în părere și vor provoca prin o scrisoare guvernul grecesc, ca să-și scoată trupele din Creta.

Pe când foaia noastră va fi în mâinile cetitorilor, aceasta scrisoare, sau cum se mai zice, *notă comună* va fi predată guvernului Greciei. Să zice, că în aceasta notă nu va fi pus nici un termen, până când are să-și retragă Grecia trupele.

Că Grecia să va su-pune la aceasta «poruncă Europeană» ori nu — până acum nu se știe. Una e sigur, că toți Grecii sunt înclinați spre războiu și se armează mereu, ear' de altă parte puterile din Europa ar vrea cu ori-ce preț să se păstreze pacea.

Până când însă diplomații se nisuiesc a încungiura războiul, în Creta s'a încins răzcoala peste întreaga insulă, mai cu seamă în lăuntru ei. Între Turci și Greci s'au întâmplat mai multe lupte sângeroase, ear' satele sunt aprinse și jefuite împrumutat și din amândouă părțile se fac cruzimi și tot felul de neorândueli.

Ce se ține de Turcia ea încă începe a se mișca. Adună mereu trupe, pe cari le trimite

pe la granițe, înspre Sârbia și Bulgaria, dar' cele mai multe sunt trimise la granița Greciei. Comandantul acestor trupe e **Edhem-pașa**.

O telegramă din Constantinopol vestește, că Sultanul e aplicat a da Cretei autonomie (guvernare de sine), dar' cu condiție că guvernatorul sau domnitorul ei să fie Turc. Că la aceasta Europa să va învoi, nu se știe, dar' Grecii din Creta nu voiesc să audă despre nimic, ci numai despre unirea cu Grecia. Aceasta a spus-o hoiărit între alții un comandant al răzcoalaților, **Coracas**.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prăsirea galițelor.

Cotețele și curțile de găini.

(Urmare.)

Lungimea acestei lavițe nu poate fi după plac. Scândura de deasupra sau locul de șezut are să fie 10—12 cm. de lat. Poate să fie vâpsită cu vâpseală de oleu, ca în crepături insectele să nu se poată înmulți. Înălțimea are să fie dela 40—50 cm. Lavițele acestea se așează după trebuință și sînt pentru aceea mai potrivite decât rudele, pentru-că sînt de aceeași înălțime și pe lângă aceasta se pot ținea totdeauna curate.

Curățenia cotețului este o cerință de căpetenie, căci găina este una dintre cele mai curate animale; aceasta o putem vedea din mișcările ei și în vreme ce mîncă, ba și în toată înfășoșarea ei. Sămînța căzută în mîrdărie o mîncă, numai când e foarte fîmîndă. Tina și mocirla o încungiuură și nu intră în ea; penele le obleşte cu ciocul, le curăță, dacă penele sînt prăvuite, se scutură, și totdeauna când poate se scaldă în nêsip sau pămînt.

Dar' și în cazul când găinei nu 'i-ar plăcea curățenia, și atunci avem să ținem curat cotețul, unde are să petreacă cel puțin două treimi din vieța ei, căci curățenia și aerul, e jumătate sănătatea pentru fiecare ființă viețuitoare. Cotețul are să fie dar' curățit cât mai des și dacă podelele sînt de nêsip sau pămînt, gunoiul găinei îngrămădit peste noapte trebuie să se tragă la o parte cu o greblă deasă: ear' dacă podelele cotețului sînt de scîndură, pe care e întins îndeosebi sub rudele sau lavițele de șezut, puțin nêsip, acesta trebuie măturat. Părțile lemnoase ale cotețului trebuie spălate din când în când cu leșie, ca să putem împedea înmulțirea insectelor; tot de aceea cel puțin de două-ori pe an primăvara și toamna păretele trebuie vărut.

Găinilor le place să ouă în cuiburi; dacă nu au de acestea ouă acolo, unde află loc în chip de cuib. Nu-'i iertat însă a lăsa, ca găinile să ouă pretutindeni, căci atunci multe ouă se prăpădesc. Avem dar' să găsim pentru ouarea găinilor cuiburi. Pentru locul de ouat de comun avem să gătim coșerci sau lăzi de scînduri, pe cari trebuie să se puie sfărături de paie. Dacă acestea se țin curate, ceea ce nici nu e greu de a se ajunge și dacă sînt într'un număr îndestulitor și bine așezate, ne vom și ajunge scopul. Francezii, cari au mai mare destoinicie în prăsirea galițelor, fac în formă de coșerci, mult mai bune cuiburi.

Aceste se acată în înălțime de 60 cm. pe păretele cotețului. Numărul coșercilor atîrnă dela numărul găinilor de ouat. În fiecare coșarcă avem să punem un ou sau o formă de ou, căci găinei îi place să ouă acolo unde vede oul. Pentru cinci găini de ouat avem să socotim două coșerci de ouat.

Găinei îi place să stea în coteț numai peste noapte, și așa dacă vremea e rea și ușa cotețului e deschisă, iese afară și în vreme rea și dacă n'are unde să se retragă, se udă și se răcește, ceea ce îi cășunează de multe-ori îmbolnăvirea ba și prăpădirea.

În vreme tare geroasă, din cotețe potrivite nici nu trebuie să fie lăsate afară găinile. Dar' de oare-ce în poporul nostru puțini vor avea cotețe potrivite, ear' găinilor nu le prea prieste a sta mult în coteț, avem să le lăsăm sub un șopru sau loc aflător lângă coteț. Dacă n'avem asemenea loc, avem să ni-'l facem lângă un zid pe doi stîlpi acoperit cu pae, în chip de șopru. Dacă șopru acestă se îngrădește în cele două părți dealături cu scînduri sau cu cărămizi, avem să preserăm pe pămînt sfărături de paie și atunci petrecerea de peste zi a găinilor în locuri de acestea acoperite nu le poate strica. În locul acesta avem să le dăm găinilor de mîncare și să le adăpăm. Un astfel de șopru n'ar trebui să lipsească din nici o curte cu galițe, căci găinile au să petreacă sub ele peste zi nu numai iarna, în ger tare, ci și în celelalte părți ale anului, în cas de ploaie, ba vara ele se pot adăposti împotriva arșitei soarelui. Pe lângă coteț și locul acesta trebuie ținut totdeauna curat, căci un prăsitor care nu dă mult pe curățenia locului unde șed găinile, nici nu va putea arăta atîta reușită cu prăsirca găinilor, precum se cere în vremea de azi. Prăsitorii mai isteți întrebunțează mașinării de nutrire, îndeosebi atunci când pămîntul e foarte umed și abia e loc uscat, unde putem da de mîncare găinilor. Ear' dacă avem un loc uscat sub acoperiș, adecă precum am zis mai sus — șopru făcut anume pe seama lor, atunci nu mai avem lipsă de asemenea mașinerii, ba și găinilor le place a mîncă, ales grăunțele, mai bine de pămînt uscat decât din mașinerii.

În cotețele de găini avem să ne îngrijim și de un vas de beuț, care însă nici-odată nu-'i iertat să fie făcut din lemn, căci lemnul își ia iute în sine mirosul de mucigaiu, ba nici nu se poate ține destul de curat. De aceea avem să luăm totdeauna vase de lut sau tinichea. Acestea se pot ținea totdeauna curate și dacă construirea lor este potrivită, găina încă rămîne în ele mai multă vreme grijită și curată.

Prăsitorii de găini fac pe lângă cotețele despre care am vorbit — pentru prăsirea în măsură mai mare și cotețele mai mari, ceea ce atîrnă dela mărimea găinilor. Noi însă deocamdată avem să vorbim numai despre prăsirea în măsură mai mică, căci cu durere trebuie să spun, că e departe timpul, când vom vedea pe unii din poporul nostru prăsind găini cu miile.

Și așa în cotețele descrise mai sus se pot ținea la 300 găini, din care sumă fiecare va putea avea un câștig însemnat. Dacă s'ar afla însă cineva care să țină mai mult de 300 găini, atunci are să facă cotețele mai mari sau mai multe, când apoi găinile se pot despărți și când nici nu sînt așa expuse la boale lipicioase și primejdia e mai puțină, ba le putem și noi mai bine păzi. Dacă avem mai multe cotețe, putem găinile să le împărțim după vîrsta lor, căci știm că găina când trece în vîrsta de 4 ani își pierde atît de mult puterea de ouat, încât nici nu mai e vrednică de a o mai ținea. Prin urmare dacă găinile sînt împărțite în patru cete, după vîrstă, alegerea lor la tăiat sau la vînzare încă e mai ușoară. *Iuliu Bardosy.*

Serisori economice.

III.

În seara a doua s'a adunat la școală un număr mai mare de popor ca în seara dintăiu, ceea ce dovedește, că oamenii sînt doritori de învățatură. Cu acest privilegiu le-am vorbit despre: **prăsirea pomilor.**

„Am văzut, că fiecareia din d-voastre 'i-ar plăcè să aibă o grădină plină cu tot felul de pomi, pentru-că, în adevăr, e și frumoasă și folositoare o astfel de grădină; am auzit însă pe unii zicînd: sîntem înaintați în vîrstă și unii din noi nu vom ajunge să avem folos și bucurie din acele grădini!“

Acestor iubiți poporeni le răspund: Pentru-ce să nu puteți ajunge? Căci un pom bine îngrijit, chiar și de 'l-am prăsi acum din sâmbur, în timp de 10 ani are să facă poame și atîta ani, cel puțin mai poate trăi, cu ajutorul lui Dumnezeu, oricare din d-voastră. Dar' chiar să nu trăim vre-unul, ca să mîncăm din rodurile ostenelelor noastre, nu ne-ar fi totuși destulă mîngăiere împregiurarea, că iubiții nostri următori nu vor mai tigorî și că vor ave zile mult mai bune și mai tihnite, decât noi părinții lor?

Să nu mai perdem însă timpul cu astfel de vorbe; pentru-că folosul pomilor nici un om cu mintea la loc nu-'l mai poate trage la îndoială, și deci să vedem, cum se prăsesc ei.

Învățătorul cel bătrîn, care încă se află în mijlocul nostru, a adus cu copiii în anul trecut vre-o câțiva pomișori sîlbatici de prin păduri și 'i-a pus în gră-

dina școalei; dar' acestor pomișori nu le merge prea bine, cum se întâmplă mai cu toți pomișorii scoși și aduși de prin păduri.

Altfel a lucrat învățătorul cel tânăr. Dînsul încă în toamna trecută, îndată după venirea în comuna noastră, a început să facă pregătirile de lipsă pentru prăsirea de pomișori în număr mare. Spre acest sfîrșit o parte buzișoară din grădina școalei, care mai înainte a fost sămănată cu cucuruz, a umplut-o cu gunoiu putred și împreună cu școlarii au săpat-o cu arșul în afunzime de peste o urmă, au greblat-o și au împărțit-o în straturi regulate de câte 4 urme în lățime, lăsând printre straturi cărări late de o urmă.

Dealungul straturilor a tras cu ajutorul unui băț în depărtare de o urmă, nește brăzduțe, în cari copiii conduși de învățător au sămănat simburi de poame, astupându-i cu puțin pământ, ear' deasupra cu o pătură subțire de gunoiu.

Mă veți întreba acum, că de unde a avut atîția simburi? Pentru cei de mere și de pere a scris unui prietin dela munte care în preț de nimica a trimis cam o jumătate litră de simburi de mere și o jumătate litră simburi de pere pădurețe. Sămănarea acestor simburi e făcută pe la Sân-Medru. Simburi de prune și de perseci cum și nuci 'și-a adunat însuși de pe la noi și 'i-a sămănat îndată după-ce au fost scoși din poame, adecă mai de timpuriu ca pe cei de mere și pere. Numai simburi de vișine și cireșe n'a avut, amînând astfel sămănarea lor pe anul viitor, căci ei încă se pun în pământ numai decît după-ce se scot din poame; ear' sămănta de frăgariu se sămăna pe la Sân-George.

Dar' ear' v'am vorbit prea mult, măcar-că știu, că vorbele nu se prind așa bine, ca faptele. Pe viitor însă vom potrivi, ca să și vedeți pe cât se poate lucrurile și lucrările despre care vă vom vorbi în de-ale economiei.

Așa vom face la primăvară și vară când răsărind pomișorii, va fi să urmeze plivirea, udatul în timp de secetă, săpatul și altuirea celor câțiva pomișori aduși din pădure.

E drept, că copiii de școală încă vor învăța lucrurile, despre cari v'am vorbit; dar' cu atîta nu ne putem mulțumi. Copiii sînt copii. Ei din firea lor nu se gîndesc ca omul mare la viitor și punându-ne nădejdea numai în ei, fără a le sta și noi în ajutor cu vorba și cu fapta, nici după zeci de ani nu vom avea pomi în grădinile noastre și prin urmare nici puțința de a ne schimba starea rea de astăzi cu alta mai bună.

Atîta ve mai spun, ca apoi se sfîrșesc de astă-dată, că din simburii sămănați de învățător și copii d-voastre vor

pute umple cu timp mare parte din grădinile noastre".

După-ce am sfîrșit aceste învățături, au urmat probe de cîntări și am încheiat seara a doua.

Preotul Sorescu.

Tăiați mlădițe de altoit.

Mlădițele tăiate când voim să altoim nu se prind ca cele tăiate mult mai înainte. La sfîrșitul lui Februarie e timpul potrivit pentru acest lucru. Deci acum se taie astfel de mlădițe din pomii de soiul cel mai bun, și anume mlădițe crescute în anul trecut pe vîrfurile crengilor din partea de cătră meazăzi. E bine să se taie când timpul e moale. Tăind mlădițele când e frig, omul se aibă în mână mînuși și după tăiere să le pună în apă rece, până nu le-a dus la căldură; în apă să se lase 3—4 ore. Scoțindu-se din apă se implantă cu tăietura în lut și astfel se țin în un loc ferit de îngheț, dar' nici în pivniță, nici în casă. Spre primăvară, când pământul începe a se desgheta, împreună cu lutul, în care au stat până acum, se așează în pământ într'un loc, unde să nu 'i ajungă deloc soarele peste zi. Altfel ar înmuguri.

Sbîrcindu-se mlădițele, se îngroapă în pământ umed, unde în timp de 2 zile ear' își vin în fire.

Lucruri vrednice de urmat.

De sub muntele „Poiana Tomi“ ni se scriu următoarele lucruri vrednice de luat aminte și de urmat:

Somfalău, la 15 Februarie 1897.

Mare bucurie trebuie se cuprindă pe fiecare Român iubitor de înaintarea neamului său, când cetește despre ceva faptă, care este vrednică să se pătrundă în popor și trebuie urmată. Nu este un număr din „Foaia Poporului“, în care să nu cetim câte o știre îmbucurătoare, fie despre un lucru sau altul, și îndeosebi deșteptarea poporului în ale neguțătoriei, deschizînd Români de ai nostri bolți de neguțătorie și părăsind pe străini, mai ales pe Jidani, cari până acum mult au stors dela poporul nostru și store și astăzi pe cele mai multe locuri.

Despre o faptă vrednică de toată lauda voesc a scrie în această corespondență.

În 30 Ianuarie făcînd o călătorie până la comuna mea natală Ardan, (comitatul Bistrița-Năsăud) am cercetat și pe dl învățător Gregor Taloș, unde după-ce am fost primit bine, mă duce în în o chilie. Spre mirarea mea în chilie aceea era pusă în rînd o boltă cu tot felul de marfă trebuincioasă poporului. Domnul Taloș a spus apoi, că în înțelegere cu poporul a făcut aceasta, numai ca să poată scoate pe popor din mîna jupânului Hersch, la ceea-ce a și ajuns. Însă neavînd în comună un om pricepător în aceasta afacere, s'a angajat însuși și ca să nu fie împedat de cătră mai

marii sei, 'și-a scos licență dela protopretorul din Bistrița, nu pe numele dînsului, ci pe al muierii d-sale. Astfel în curînd 'și-a deschis bolta cu tot felul de negoț de ce numai are lipsă poporul. Doamna învățătoresă conduce cele de lipsă ale neguțătoriei și spune că-i merge bine. — Eu aș fi de părere, că această faptă a domnului Greg. Taloș din Ardan ar fi vrednică de urmat de toți învățătorii căsătoriti și cari sînt așezați sta-tornic în o comună. Până când învățătorul e în școală, muerea în acea vreme pe lângă lucrurile căsii poate și vinde în boltă. Și apoi învățătorul este singurul factor de a pute abate pe popor dela Jidan, care nu 'și știe vinde negoțul, decît numai întreit de scump și încă și negoț rău.

În ziua următoare, adecă în 31 Ianuarie am cercetat pe domnul Ioan Sandu, măestru măsar, din Budacul-romănesc. De domnul I. Sandu am fost auzit încă din toamnă că are boltă, dar' nu am știut cum e întocmită. Acum cu acest privilegiu m'am încredințat și despre aceasta. După-cum îmi spuse domnul Sandu, dl 'și-a deschis bolta încă în Aprilie anul trecut și că îi merge foarte bine, avînd totodată și licența pentru trafic de tîbac și de sare. Tot dl Sandu a mărturisit, că poporul tot cumpără dela dînsul, și că au părăsit pe jupânul Șloim, care de altminterea este destul de bogat (se înțege Românii 'l-au îmbogățit).

Domnul Sandu care pe lângă aceea, că este abonent la „Foaia Poporului“, mai are o mulțime de cărți, parte populare, parte economice, din care în zile de sîrbătoare și Dumineca șezînd în boltă cetește și explică la popor, ear' oamenii îl ascultă cu drag. Și astfel venind oamenii la dl Sandu în boltă, ca să asculte, nu pot să iasă afară fără-ca să nu cumpere barem câte ceva tîbac, țigări etc. Ba după-cum s'a exprimat tot dl Sandu, că dacă câștigul îi va merge tot așa de bine ca până acum, are să întemeieze un cabinet de lectură, (odaie de cetit) pentru înțelegere și oameni cari știu ceti din popor.

Nu m'am putut destul mira despre cele-ce am văzut cu ochii mei la acesti doi bravi Români de sub muntele „Poiana Tomi“ și am hotărît, că acestea fapte le voi și da spre publicitate, că cetind poporul despre faptele lor, să iee drept pildă.

În urmă ca de încheiere zic: Laudă acestor bravi Români, precum și aceluia, ce-i vor urma. De Dumnezeu să avem cât de mulți următori, ca în curînd să vedem scos negoțul din mîna lipitorilor de jidani, cari numai să ne sugă știu.

Ioan Tiniș, învățător.

Dela „Reuniunea română de agricultură“ din comit. Sibiiului.

Raport

despre a VII-a expoziție de vite, arangiată de „Reuniunea română de agricultură“ din comitatul Sibiiului.

Onorabil comitet!

În urma înțelegerii luate cu fruntașii vrednicei comune Fofeldea, comitetul central al „Reuniunii noastre agricole“, în ședința din 2 Septembrie n. a. tr. hotărâse, ca expoziția de vite anuală, pentru anul curent, să se țină la 15/27 Septembrie c. în comuna fruntașe Fofeldea. În acest scop statorindu-se programul definitiv al expoziției, acesta s'a dat publicității. Scurt timp înainte de terminul expoziției însă erupe între vitele din partea locului *morbil pericolos de gură și de unghii*, și astfel comitetul a fost nevoit a amâna ținerea expoziției până după stângerea boalei, carea durere abia a urmat pe la finele lunii Noemvrie și începutul lunii Decemvrie.

După toate pregătirile împreunate cu spese însemnate de o parte, ear' de alta după-ce timpul era de tot înaintat, comitetul deși cuprins de temere cu privire la reușita expoziției, s'a arătat în neputința de a ține expoziția în alte părți ale comitatului. Astfel, în înțelegere cu comitetul arangiator local, a stabilit pentru ținerea expoziției ziua de 27 Decemvrie n. a. tr.

Aceste împregiurări, la cari se mai adaugă timpul greu de earnă, dar' mai ales drumurile puțin practicabile, au făcut, că expoziția din a. tr., să rămână în ceea-ce privește numărul și calitatea vitelor expuse mult îndărăptul expozițiilor de mai nainte.

Amăsurat programului, la expoziție au fost admise vitele și rîmătorii locailor din comunele: Fofeldea, Săsăuș, Chirpăr, Ilimbav, Marpod, Bendorf, Altina, Noerich, Țichindeal, Vurpăr, Hosman, Cornățel, Nucet, Săcădate și Glimboaca.

Din comunele Marpod, Bendorf, Altina, Vurpăr, Hosman, Cornățel și Nucet, din cauza boalei ce mai băntuia — nu s'au expus vite.

Amăsurat listei de înscriere, în grupa I. bovine de prăsilă (rasă de baștină și străină) au fost expuse de 55 exponenți 67 capete și anume:

tauri	vaci	junci, junince, tăurenci	viței, vițele	suma capetor
2	26	26	13	67
(1 bivoli)	(6 bivoli)	(7 bivoli)	(4 bivoli)	

În grupa a II-a, rîmători de prăsilă (rasa indigenă și străină) au fost 29 rîmători expuși de 15 exponenți.

veri	grăsuni	scroafe	purele	suma rîmătorilor
7	8	10	4	29

Peste tot au fost deci expuse 67 capete vite cornute și 29 rîmători, în total 96; ear' numărul total al exponenților a fost 70.

Vitele expuse după comp. se împart astfel:

Grupa I.

Comuna	tauri	vaci	junince	viței	suma capetor	expo-nenți
Fofeldea	1	11	14	6	32	28
Săsăuș	—	—	—	2	2	3
Chirpăr	—	4	—	—	4	5
Ilimbav	—	3	7	2	12	7
Noerich	—	6	5	—	11	4
Țichindeal	1	—	—	2	3	2
Săcădate	—	2	—	—	2	3
Glimboaca	—	—	—	1	1	3
Suma com.	8	26	26	13	67	55

Grupa II.

Comuna	veri	grăsuni	scroafe	purele	suma rîmător.	expo-nenți
Fofeldea	4	5	6	3	18	6
Săsăuși	1	3	2	1	7	4
Glimboaca	1	—	1	—	2	3
Ilimbav	1	—	1	—	2	2
Suma com.	4	7	8	10	4	29

Din gruparea vitelor expuse după rasă, reese, că au fost expuse: 1 taur de rasă ardeleană, 8 vaci de rasă ardeleană, 6 încrucișări (indigen cu Pinzgau) și 6 de rasă curată Pinzgau; din 19 junci, juninei: 10 de rasă curată Pinzgau, 5 încrucișare și 4 de rasă ardeleană; din 9 viței 4 de rasă Pinzgau, 3 încrucișare și 2 de rasa ardeleană; ear' rîmătorii cu mică excepțiune aparțin mîngăițelor.

Juriul de premiare s'a compus astfel: Demetriu Comșa, president; Victor Tordășianu, secretar; Emil Verzariu, funcționar de bancă; Teodor Orla, funcționar consistorial (ales în locul părintelui G. Bobeș absent); toți din Sibiu. Danil R. Cordescu, profesor; Ioan Bonea, paroch; Toma Maniu, proprietar, toți din Fofeldea. George Stănuț, învățător în Săsăuși; Alexandru Ioan, paroch în Ilimbav; Nicolae Moldovan, administrator protopresbiterial în Noerich; Ioan Tatu, paroch în Țichindeal; Nicolae Pănciu, paroch în Hosman; Ioan Petrișor, paroch în Cornățel; Ioan Tatu, paroch în Nucet; Florian Boșoga, paroch în Marpod, ear' în unele locuri devenite vacante prin nefățășirea unor membrii s'a ales: Simeon Păcurar din Chirpăr; Ioan Popa, învățător în Noerich; Ioan Dragoman, învățător în Ilimbav; Donisie Ganea, econom în Noerich; Ioan Comșa, preot; Toma Ienciu, notar, Ioan Popa, învățător, toți din Fofeldea; Zosim Tocoae, econom în Ilimbav și Ioan Mihău, econom în Țichindeal.

Juriul astfel întregit și constituit a purces la luarea în seamă și la examinarea vitelor expuse, o lucrare ce a ținut 3 ore, după ceea-ce a urmat însuși premiarea. Premii s'au distribuit:

Grupa I. Bovine de prăsilă.

a) tauri.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 12	Ioan Mihău, econom	Țichindeal
II. 6	Com. pol. Fofeldea	Fofeldea
2	18	

b) vaci

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 14	Ioan Aron, econom	Noerich
II. 12	Iosif Comșa, econ.	Fofeldea
III. 10	Sim. Măniș, j.-ec.	Chirpăr
IV. 8	Tom. Maxim, econ.	Săcădate
V. 5	Sim. Păcurar, ec.	Chirpăr
VI. 5	Sonu Curea, econ.	Chirpăr
VII. 5	Lazar Băilă, econ.	Ilimbav
VIII. 4	Sim. Măniș s. econ.	Chirpăr
IX. 4	Toader Armenciu ec.	Noerich
X. 2	David Iancu econ.	Fofeldea
XI. 2	Maria Hordobeț ec.	Ilimbav
	(bivolite)	
XII. 4	Petru Sopa econ.	Fofeldea
XIII. 4	Pavel Comșa econ.	Fofeldea
13	79	

c) junci, junince, tăurenci dela 1—3 ani.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 14	N. Moldovan, ad.-pr.	Noerich
II. 10	Iosif Sopa, econ.	Ilimbav
III. 8	Alexă Ciovică, econ.	Fofeldea
IV. 6	Ioan Tocoae, econ.	Ilimbav
4	38	

d) viței și vițele dela 1/4—1 an.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 8	Ioan Bonea, paroch	Fofeldea
II. 6	Toma Faraon, ec.	"
III. 4	Toma Ciogu, econ.	"
3	18	

Grupa II. Rîmători de prăsilă.

a) veri.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 8	Com. pol. Fofeldea	Fofeldea
II. 5	Dionisie Olariu, ec.	Săsăuși
III. 5	Ioan Ciocan, econ.	Glimboaca
IV. 3	Com. pol. Ilimbav	Ilimbav
4	21	

b) scroafe.

Premiul coroane	proprietarul	comuna
I. 8	Petru Sorea, econ.	Fofeldea
II. 6	Pavel Ciogu, econ.	"
III. 4	Toma Maniu, econ.	"
IV. 4	Ioan Comșa, preot	"
V. 4	Petru Trifan, econ.	"
5	26	

Peste tot s'au distribuit în grupa I. 22 premii în valoare de 153 coroane, ear' în a II-a 9 premii în valoare de 47 coroane; sau în total 31 premii în valoare de 200 coroane.

Onorabil comitet!

Fără a insista de astă-dată asupra scopurilor, ce se urmăresc preste tot prin arangierea expozițiilor de vite, fie-mi permis a arăta aici experiențele făcute la arangierea expozițiilor noastre oare-cum restrînse. Ca ori-ce lucru nou, arangierea expozițiilor de vite printre țerănimia noastră, este întâmpinată aproape pretutindenea cu oare-care temere și prejudeții. Țeranului nostru, deprins a tot da și a nu primi nimic, 'i-se pare a fi imposibil să poată primi cinste pentru buna îngrijire a vitelor sale. În unele casuri s'a auzit, că țeranul, cuprins de teamă, că 'i-se va croi nouă dări după vite, — n'a voit să știe nimic de expoziție, și numai după-ce s'a convins, că exponenții, conlocitori de ai sei, au primit premii destul de însemnate, au început a se căl pentru rămânerea vitelor sale poate mult mai frumoase ca cele premiate — la expoziție. Mulți dintre țeraunii mai cu dare de mână fără a ține seamă de învățăturile, ce pot să le câștige la asemenea ocațiuni, își țin de dejosire să-și mănă vitele la expoziție, pe cuvântul, că n'are să concureze cu vitele sale frumoase printre vitele slăbuțe ale sărăciei din comună și d'n comunele învecinate. Curiositatea de altfel și pe asemenea bogătanii îi împinge a se învârti printre exponenți și a lua oare-cum parte la examinarea vitelor și rezultatul final al conlucrării este o adencă părere de rău, că nu 'și-au adus și vitele lor la expoziție. Lucru constatat, că la o a doaua expoziție de vite, arangiată pentru vitele din acelaș ținut, ar participa cu mic cu mare, durere numai, că după împregiurările în cari ne aflăm, acest lucru nu se poate ivi decât poate după mai mulți ani.

Atât de astă-dată.

Sibiu, 31 Decemvrie n. 1896.

Victor Tordășian, secretarul juriului.

Băncile noastre.

Din băncile noastre 'și-au mai publicat socotelile pe 1896. următoarele:

„Schinteia“ din Teure (Tohát) are venit 573 fl. 36 cr. adunarea va fi la 14 Martie.

„Cassa de păstrare“ (reuniunea) din Săliște, are venit de 7705 fl. 96. cr. adunarea e la 7 Martie.

„Concordia“ din Ozora-Uzdin, are venit de 2378 fl. 08 cr. adunarea va fi la 15 Martie.

„Speranța“ din Borgo-Prund are venit 1987 fl. 30 cr. adunarea va fi la 28 Febr.

„*Doina*“ din Câmpeni are venit 4746 fl. 87 cr. adunarea va fi la 18 Martie.

„*Bistrișiana*“ din Bistrița, are venit de 8360 fl. 82 cr. adunarea va fi la 24 Martie.

„*Victoria*“ din Arad, venitul e 43,732 fl. 85 cr., adunarea e la 14 Martie.

Știri economice.

Gerul din Rusia. Gerul ce a fost mai de curând în părțile de meazăzi ale Rusiei a stricat foarte mult sămănăturilor. Economii sânt de credință, că sămănăturile se vor nimici cu totul, ceea-ce ar cauza pagube foarte mari.

Tîrgul de vite din Viena. Acum a eșit arătarea despre mișcarea tîrgului de vite de tăiat a orașului Viena. Din ea se vede, că partea cea mai mare a vitelor tăiate a fost din Ardeal și Ungaria. Au fost mănate la tîrg preste tot 274 mii și 437 de vite, din cari 172 mii și 67 au fost dela noi, și numai 102 mii și 370 de vite au fost din provinciile austriace și din Boznia și Hertogovina. Arătarea spune totodată, că carnea de vită a fost foarte bună, ceea-ce este spre lauda soiurilor noastre de vite.

Negoș de vite în România. După statistica oficială în anul trecut au fost aduse în Monarchia austro-ungară din România 35,111 de porci și 4341 de capre, ear' în România au fost mănate dela noi 27,750 de oi.

Tarifă nouă. Direcția căilor ferate ung. vestește, că pe linia călei ferate dintre *Hașfaldu și Odorheiul-secuiesc*, cu 1 Maiu a. c. va intra în putere o nouă tarifă de prețuri, fiind unele prețuri parte urcate, parte scărite.

Venitele căilor ferate române. Dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1896, venitele căilor ferate române au dat în total suma de 47,487,723 lei (în 1895 totalul venitelor a fost 42,014,174 lei.) Venitele anului 1896 asemănate cu acelea ale anului 1895 au fost dară mai mari cu 5,473,549.49 de lei.

Navigațiunea pe Dunăre. Prima societate austriacă de pe Dunăre face cunoscut că cu începere din 10 Februarie, deschide de nou navigarea, anume pentru marfă de mică înțea la toate stațiunile societății și pentru toate liniile.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonent 6018. Adresază-te cu întrebarea cătră un avocat, care după-ce va fi studiat cauza, îți va da deslușirile și îndrumările cuvenite. Noi de aici nu putem ști de ce a hotărît județul așa cum a hotărît și nu altcum. Trebuie cetite mai întâi toate actele dela județ. Din scrisoarea d-tale vedem însă că d-ta ai legat contractul numai cu un proprietar, până-ce la cartea funduară erau doi. Firește că județul nu poate să-ți predee mai mult decât numai partea *vînzătorului*. Ai greșit deci din capul locului, și greșeala aceasta nu se poate repara mai mult cu martori. Întreabă altcum, de un avocat bun, și-ți încredințează lui afacerea.

Abonentul 3020. Matriculantul are să se țină de estrasul primit dela preot, și de celelalte acte de cununie, și e dator să treacă în matriculele de stat numele de familie al tatălui. Dacă se împotrivese de nou, faceți arătare la inspectorul matriculelor, ear dacă nu folosește nimica, la ministrul de interne.

Abonentul 553. Aruncul cultului se face după darea regească. Preoții nu plătesc spese pentru cult după sesiunile lor parochiale; dacă au însă avere privată, sânt datori a plăti și ei.

Abonentul 6740. Socrul d-tale poate să facă cu averea sa ce vrea. Poate să-și o predee dară d-tale și soției d-tale, fără ca cineva să aibă drept a pretinde ceva dela d-voastră. Mergeți dar' fără nici o teamă la notarul public și legați contractul.

Dlui G. C. în Valeadeni. Ortacii cei vechi au drept egal cu d-voastră la moară, pentru-că nu moara ca edificiu vine luată în socotință, ci dreptul de a măcina, ear dreptul acesta îl au ei din vreme vechi. D-voastră puteți să-și siliți ca să contribuie și ei la spesele noului edificiu, dar' nu-și puteți lipsi de dreptul lor. Faceți o împăcaciune, căci perdeți procesul. Nici o lege nu dispune mai departe ca la moară trebuie se fie morariu; și astfel nu puteți sili pe ortacii cari nu vreau nici la aceea ca să pună morariu. Poate fie cine să-și conducă singur moara, numai dacă să pricepe la morărit.

Dlui Ioan M. Șontecu, în S. Sebeș. Dta ai se îngreșești numai jumătate din grădină, care să mărginește cu grădina comunală, ear' cealaltă jumătate a mezuinei are să o facă comuna, vărul d-tale însă, a cărui grădină se mărginește cu strada, are să facă mezuina întregă, pentru-că la strade nu e datoare comuna să facă garduri, căci atunci ar trebui să le facă la toate casele.

Monografia comunei Răhău.

De

Nicolae Cărpinișan, paroch.

III. Starea culturală și populația.

(Urmare.)

Preoții, cari au slugit la biserica noastră din timpurile vechi și până astăzi sânt următorii:

1. George Popa (1710—1750. ¹⁾)
2. Gavriil Cărpinișan (1750—1787) ²⁾)
3. Nicolae Maier (—1798) ³⁾)
4. Nicolae lui Gavriil Cărpinișan (1789—1822) ⁴⁾)
5. George Popa (1797—1812) ⁵⁾)

¹⁾ Vezi însemnarea de pe foaie.

²⁾ Vezi: Dr. Il Pușcariu Documente I. pag. 68. Acolo trebuie cetit Maier nu Mare.

³⁾ În niște fragmente din prot. morților până la acest an se află subscris. În cei dintâi ani ai preoției sale a slugit în Vaidei. Cu timpul a fost și la noi lipsă de un preot și nevrînd a se mulțumi cu parochia lui de acolo oamenii au căutat fel și fel de învinuiri asupra lui, până-ce s'a hotărît a se strămuta la locul nașterii sale Răhău. După strămutarea lui de acolo au urmat vre-o 5—6 ani sterpi mari nenorociri peste hotar. Oamenii socotind acestea drept urmare a părei lor nedrepte asupra preotului N. Maier au venit la Răhău și au cerut să le facă slujbă și să le deslege hotarul, ce el și făcû. Popa N. Maier în sat se numea „popa Micula“. (Povestite de N. Fulea crâsnic.)

⁴⁾ După un document, ce se află la mine și după scrisoarea de pe piatra dela mormânt.

⁵⁾ Vine mai înainte înainte într'un fragment din prot. morților la anul 1797 și mai pe urmă la

6. Chiril I. Nic. Maier (1799—1845) ⁶⁾)

7. Nicolae lui Nicolae Cărpinișan (1823—1853). *

8. Ioan Goția (1836—1869). *

9. Dimitrie Munthiu (1846—1883). *

10. Avram lui Nicolae Cărpinișan (1853—1889). *

11. Ioan Floca 1890—) *

12. Nicolae lui Avram Cărpinișan (1890—). *

Istoria în comuna noastră a păstrat preoților o frumoasă pagină de pe timpul de tristă aducere aminte al desbinării confesionale, în care timp ei și-au apărat cu multă bărbăție turma încredințată; ear' pentru oile perdute și rătăcite atâta s'au luptat, până-ce le-au introdus ear' în staulul sigur al păcii și liniștei. Sămënța unației și la noi a fost cu multă îndărgeală sămënătată, ea a prins rădăcini cu deosebire între locuitorii așezați în capul din sus (Miază-zi) al satului, la familiile Fulea, Neagă și alții. Purtarea de grije (administrația) în cele sufletești a poporului părăsit și înstrăinat de legea sa era concrezută preotului din Daia până pe la anul 1730. În decursul acestei lupte uniții țineau slujba în biserica noastră noaptea, ear' ai nostri ziua. Cu timpul ne mai putînd oamenii suferi amestecul îndrăzneț al celor streini în treburile lor religioase, odată, pe când preotul unit se întorcea vesel dela «Bobotează» acasă, oamenii l-au pândit și l-au alungat cu petri, făcînd să-și treacă toată pofta de încercări la unire. Din acel ceas s'a făcut ear' liniște în sat și în biserică, poporul și-a cinstit preoții sei și s'a lipit cu trup și suflet de ei.

Dela anul 1793 erau în sat trei parochii cu trei preoți, cari în vreme de lipsă administrau parochiile vacante din giur; așa preoții N. Cărpinișan și Chiril Maier au administrat Cunța 30 de ani dearîndul. La anul 1780 se chirotonește unul popa George din Răhău, de preot în Gârbova. Dela anul 1872 s'au redus parochiile la două de clasa a II. cu un venit de câte 600 fl. pe an.

Venitul preoților precum în vechime, așa și astăzi constă din vre-o 16 jug. pământ, din două ferii must de familie și din taxele după patrafir. Casă parochială nu este, archiv parochial în regulă numai din anul 1890.

2. Școala. Istoria ne spune că la 4 Martie 1786 episcopul Gedeon Ni-

anul 1812. Acest preot se subscria și Popoviciu. Fiul acestuia, Dumitru încă a fost la cursul preoției; întîmplându-se ca să-și moară soția până-ce stete el la curs, fu nevoit a se reîntoarce acasă și a să căsători a doua oră; de atunci s'a pierdut rostul preoților din aceea curte (vezi nota pe pag. 5).

⁶⁾ Mai înainte vine înainte subscris în prot. morților la anul 1799 și mai pe urmă în prot. botezaților la anul 1845.

*) Datele sânt bazate pe documente.

chitici mijlocește dela Împăratul Iosif al II-lea un esmis împărătesc, prin care li-se încuviințează ortodocșilor a-și avé școalele lor proprii. În p. 1 al emisului se zice: «că școalele cele vechi se se pună în stare mai bună, și încă alte nouă se se înființeze în satele mai mari.»⁸⁾

(Va urma.)

CRONICĂ.

„Asociațiunea Transilvană“ la Sibiu. În 10 și 11 Martie st. n. (Miercuri și Joi) se va ținea aici în Sibiu *adunarea generală extraordinară* a „Asociațiunii Transilvane“. Se știe, că adunarea ordinară a «Asociațiunii» se ține în tot anul vara, pe la sf. Mărie. Acum doi ani, adunarea ordinară ținută la Blaj a hotărât schimbarea statutelor societății, ceea-ce s'a și făcut. De două-ori au fost înaintate nouele statute ministrului spre întărire, ministrul însă le-a respins cerând a se schimba titlul de pân' acum al «Asociațiunii», lăsându-se afară cuvântul «Român» și înlocuindu-se cu vorbele „cetățeni mahiari de naționalitatea română“. Afară de aceasta s'au mai cerut câteva schimbări, cari toate n'au temei în legile țării și taie odânc în drepturile „Asociațiunii“. Pentru a hotărî privitor la această afacere de mare însemnătate, s'a chemat o adunare generală extraordinară a «Asociațiunii Transilvane», la Sibiu, pe zilele amintite.

Societatea pentru fond de teatru.

La dorința comitetului societății pentru fond de teatru român, — inteligența română din Orăștie a hotărât a invita societatea să-și țină anul acesta acolo adunarea generală, și anume în zilele de Rusalii

O nouă volnicie. Din Hodac, comitatul Murș-Turda, primim știrea revoltătoare despre o nouă volnicie ungurească. E vorba despre cuvântul „român“, care a fost șters de pe frontul școalelor gr.-or. și gr.-cat. române de acolo, ca ceva, ce supără ochii patrioților. — Adecă până și cuvântul „român“ le scoate ochii.

Proces de presă. Joi, 25 Februarie, s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Timișoara procesul țeranilor *Gonța, St. Surulescu, Victor Pitic, Mat. Ciortuși, Daniil Surulescu, Ioan Ciortuș și Dam. Surulescu*, toți din comuna grănițarească *Gerboveș*.

Acușați au fost acești economi din partea fostului lor protopretor, a vestitului *Szabó Guzstáv*, care s'a văzut vătămat în cinstea sa prin o corespondență subscrisă de numiții grănițeri și publicată în *Dreptatea* din Timișoara. Apărătorul acușăților a fost avocatul *Dr. Aurel Cosma*, ear' acusat public, vice-procurorul *Jakabffy*. Toți acușății au fost declarați nevinovați. — Minune mare așa ceva dela judecătoria ungurească!

Esit din temniță. În 10 Febr. st. v. a esit din temnița Albei-Iuliei învățătorul *Ioan Berghian*, osândit la 2 luni închisoare, pentru-că a întimpinat pe martirul nostru *dl Rubin Patifa*, când s'a întors dela procesul Memorandului. Bravul învățător a părăsit temnița ungurească și mai oțelit în simțemintele sale românești. Laudă lui!

Învățător harnic. În comuna noastră *Craiva*, nu de mult s'a zidit o școală corespunzătoare legii încât, ne putem bucura, că ne-a ajutat Dumnezeu ca să o putem vedea zidită. Dar' cu atât ne îmbucurăm mai virtos încât vedem în mijlocul nostru pe mult prețuitul și iubitul nostru inv. *dl Ioan Pop*, care nu încetează a lucra pentru înaintarea și luminarea noastră, atât pe calea învățământului, cât și pe calea de a ne crește copiii, ca să fie religioși și cumiți pentru națiunea lor. Nu numai că ne conduce spre bine, dar' singur *dl inv.* ne dă exemple ca să fim buni români, să fim cu atragere la maica biserică, arătându-ne cum trebuie să cinstim, dând chiar dînsul un frumos dar bisericii. Acum a făcut o petrecere cu copiii de școală, care a reușit peste așteptare. Cum ne-am bucurat toți participanții văzând, că micii nostri copii cum au știut de bine să predea piesa teatrală și un dialog foarte frumos, apoi declamări, cântări etc.

Din Checia-rom. ni-se scriu următoarele: Tinerimea din comuna noastră a înființat în 10 Decembrie un cor gr.-or. de plugari luând de instructor pe *dl Ioan Stoicanescu* econom în Silha (comit. Caraș-Severin) dându-i salariu lunar 30 fl. v. a., cost și cuartir de 14 fl. v. a., precum și drumul (trenul) tur și retur, cari bani s'au plătit din puterile a 38 coriști, făcându-i și o colectă dela următorii domni: *Gavriil Selegian*, paroch gr.-or. 3 fl., *Szerelmi László*, notar comunal 1 fl.; *Mita Giulvezan*, jude com. 1 fl.; *Iancu Itineanțu*, cassar com. 1 fl., *dl Ioan Rațiu*, inv. gr.-or., *Doamna Elena Rațiu*, *Ioța Itineanț*, *Otto Mixich*, *Anprás Bobálx*, *George Simonescu*, *Lazar Itineanț*, *George Itineanț*, *Iovan Giulvezan*, *Meila Șaru* fiecare câte 50 cr. *Mihai Mioc*, *Iuliana Gligorovici*, *Lazar Birdean*, fiecare câte 1 fl. *Rancu Birdean*, *Stoia Gain*, *Medveșan Pava*, *Szerelmi Iozsef*, *Mixich Gaspar*, fiecare câte 50 cr.

La 14 n. s'a dat un concert. Venit curat a fost de 37 fl. 88 cr., din care s'au dat dirigentului 8 fl., ceialalți bani au rămas pentru acoperirea lipselor viitoare ale corului. De conducător și instructor mai departe ne este bravul inv. *Ioan Rațiu*, aflându-ne în cea mai bună înțelegere laolaltă.

Adunarea învățătoarească. Adunarea învățătorilor rom. gr.-or. care se va ține precum am vestit, în 23 Febr. în Făgăraș, are următorul program:

1. Participarea membrilor la serviciul divin, părăstas pentru membrii decedați și invocarea ducului sfânt dela 9—11 ore a. m. în biserica gr.-or.

2. Deschiderea adunării prin presidiu la 11 ore a. m. în sala de învățământ a școlii gr.-or.

3. Încasarea taxelor restante și curente, precum și colectarea de cărți în favoarea bibliotecii.

5. „Parabola sămănătorului“ prelegere practică din istoria biblică de *dl Ioan Muntean*, învățător în Părău.

5. Analizarea zicerii „carul are patru roate“ din toate punctele de vedere gramati-

cale, prelegere practică de *dl Galateon Bica*, învățător în Perșani.

6. „Fundarea Romei“ prelegere practică, din istoria universală de *dl Traian Cerbu*.

7. Propuneri.

Făgăraș, 7 Februarie st. v. 1897.

Nicolau Aron,
președinte.

I. Berescu,
secret.

Petrecere. Din *Chisădu* ni-se scrie, că concertul și reprezentația teatrală ce s'a dat acolo în 8/20 Februarie, a reușit peste așteptare. Corul bisericesc al plugarilor din *Sân-Nicolaul-mic*, care a dat petrecerea, e vrednic de toată lauda. Venitul curat a fost de 83 fl. 7 cr. Au supravoluit dnii *I. Adamescu* 60 cr., *I. Dușan* 70 cr., *C. Vail* 50 cr., *C. Elena* 10 cr.

Alegere de notar. La alegerea de notar pentru comuna Vale, precum ni-se scrie din părțile *Săliștei*, din 11 competenți, *dl Sabin Savu* a întrunit totalitatea voturilor. Alegerea s'a ținut la 25 Februarie c. La alegerea de al 2 lea notar în comuna *Gurariului*, ținută la 27 Februarie c., dintre mai mulți competenți, tot *dl Savu* a întrunit totalitatea voturilor. Zelosul și simpaticul notar, *dl Savu*, locuitor în *Pianul-inferior*, a servit comuna sa natală 14 ani deardindul ca notar. Precum ni-se comunică, *dl Savu* optează pentru comuna Vale și își va ocupa în curând noul post.

Urmările legilor bisericești. În comun *Old* (cott. *Baranya*) 59 de locuitori au anunțat primăriei, că repășesc din biserica reformată și rămân afară de legea creștinească.

În orașul *Arad* numărul celor fără de Dumnezeu înștiințați la primărie, s'a urcat deja la 46, dintre cari 27 femei, 19 bărbați. Numărul celor neștiințați va fi de sigur mult mai mare. În întreg comitatul trăiesc 1200 de oameni fără de Dumnezeu, dintre cari două treimi sînt femei. — Estă la ce destrăbălare duc legile bisericești.

— Adecă tot mai multe semne despre urmările nenorocite ale legilor păgâne aduse de stăpânirea ungurească!

Nenorocire mare. În *Suceava* s'a petrecut zilele trecute o mare nenorocire. Podul de peste riul *Suceava* s'a rupt și o mulțime de oameni, cari priveau de pe pod stâncile de ghiață, au căzut în apă. Vre-o 20 dintre ei au reușit a ajunge cu ajutorul ghieții la țerm, ceialalți au fugit pe o mică insulă din riu. În cursul salvării, câțiva s'au înecat. Munca de scăpare a mers foarte greu, de oare-ce la îndemână sta o singură luntre și aceasta încă s'a răsturnat de două-ori. Un ucenic a stat 12 ore în apă până în gât, scățat numai cu mâinile de un trunchiu. Când fu sfinșit băiatul s'a aruncat într'o luntre din apropiere, luntrea s'a răsturnat și nefericitul a dispărut sub valuri. În apă a murit vr'o 9 inși.

L-a încăruntit — groaza. Zilele trecute flicăul *Miru Popa* din *Teregova* plecase cătră o comună din apropiere, la o nuntă. Voind să-și scurteze calea, o luă printr'un tunel. Abia înaintă însă câteva minute, când din depărtare auzi șiuerătura trenului. Cu groază se cugetă tinărul la înfricoșata moarte, de care-l mai despărțeau numai câteva minute, — și o luă la fugă spre esire. Vr'o 2—3 sute de metri îl mai despărțiau numai

⁸⁾ Șaguna: Ist. bisericească, II. § 107 și 121.

de ieşire, când trenul ajunsese atât de aproape, încât nefericitul flăcău văzu cu groaza aproape în urma sa lumină roşie a felinarului. Istovit de spaimă, era aproape să cadă jos, dar — reculegându-şi cele din urmă puteri — ajunsese totuşi la liman chiar în clipa, când trenul trecea pe dinainte-i. Îndată însă a şi leşinat, scurs de ori-ce putere. Când îşi reveni în orişi ajunse la casa nuntaşilor, acestia abia îl recunoscuseră, — *încăruntise cu totul.*

Urmările beţiei. Din Şieu-Cristur, comit. Solnoc-Dobâca i-se scrie „Tribunei“, că fiind acolo două nunţi, la cari s'a sorbit multă beaură, un om cu numele Ioan Şiriorean a dat năvală să se sature odată bine de vinars, şi a golit mai multe sticle una după alta. Urmarea a fost, că nefericitul om a căzut de odată la pământ, a început a vărsa sânge din gură şi din nas şi înainte de a-l putea duce acasă şi-a dat sufletul, acolo în faţa nuntaşilor. Deşi era un beutor vestit, în timpul din urmă nu beuse omul vre-o şase săptămâni, până acum, la nunta care i-a adus moartea!

Ştire îmbucurătoare. Foia din Bănat „Dreptatea“ anunţă, că biserica română din Fenlac, care aproape de 200 de ani a stat sub stăpânirea sârbească, a fost alăturată în 21 l. c. la biserica gr.-or. Dl Traian Putici, protopopul Timişoarei, s'a dus în ziua de mai sus la faţa locului pentru a face formalităţile luării în seamă a bisericii.

Bani noi. În Cremniţ se vor bate anul acesta 50 milioane bucăţi de bronz de câte 2 fileri şi 5 milioane bucăţi de câte 1 filer. Totodată se vor bate şi 970.000 bucăţi de aur de câte 20 şi 10 coroane. Aşadar cu totul monetăria din Cremniţ ne va da anul acesta 55,970.000 bucăţi de bani. — Să fim deci — cu pungile deschise!

Cărcimar şi matriculant. Ministrul unguresc al trebilor din lăuntru, Perzel a numit matriculant în comuna Apátfalva (cott. Borsod) pe cărcimarul de acolo Schäffer Jozsef. Cuminte om ministrul, n'ai ce zice. S'a îngrijit, ca la matriculant să se poată ţine şi — ospetul!

Goldiş Iosif între — jidovi. Din Oradea-mare i-se scrie „Tribunei“: „Foia guvernamentală locală „Szabad-ág“ publică la ştirile zilei următoare: Societatea ziaristilor din provincie ocupă pe zi ce merge tot mai mult teren şi în Oradea-mare. De curând au păşit în rândul membrilor, cari părăsesc alianţa ziaristilor, următorii binevoitori ai noştri: Goldiş Iosif, deputat dietal şi vicar episcopesc gr.-ort., Krausz David, Klein Miksa, Stern Márton, Szűts Izsó şi ifj. Berger Samuel. Avem neclintită speranţă, că după ce publicul în toate oraşele mai mari din provincie va îmbrăţişa cauza ziaristilor cu asemenea însufleţire, societatea va fi cât mai curând în stare, se corăspundă chemării sale nobile!... Bună potriveală: Necredinciosul preot între jidovi.

A eşit de sub tipar curs practic de limba maghiară pentru şcolile populare române, întocmit de Ioan Dariu, cu concursul mai multor bărbaţi de şcoală. Partea I. pentru anul I-iu şi al II-lea de şcoală. Sibiu, 1897. Preţul 16 cr.

Sinucidere înaintea Împăratului.

În grădina cu animale din Berlin a avut loc alaltăieri o întâmplare dureroasă. Ca de obicei, în grădină era foarte multă lume. Împăratul Wilhelm încă se preumbla prin parc, însoţit de adjutant. Deodată un voluntar numit Bortief veni înaintea împăratului — şi-şi slobozi un glonţ în cap. Un public mare se îngămădi în giurul soldatului scăldat în sânge. Împăratul, foarte neplăcut atins de aceasta, porunci să ducă pe rănitul în cea mai apropiată casă, unde i-s'a dat în grabă ajutorul medical.

Nenorocirea unei familii. Din Lőcse se vesteşte, că în apropiata comună Savryik o mare nenorocire s'a petrecut deunăzile, secerând trei vieţi de om. Copilul de 3 ani al morarului Sós András se apropiă prea tare de cureaua roţii, care i-a prins haina. Văzând primejdia mamă-sa grăbi într'ajutor, dar şi pe ea o prinse cureaua, şi roata îi frânse şi îi ucise pe amândoi. La vederea cadavrelor, nefericitul tată fu lovit de gută şi muri pe dată.

Loc deschis. *)

Dări de seamă şi mulţumite publice.

Aranjându-se în comuna Racoviţa în 13 Februarie n. o „petrecere cu joc“ în favorul bisericii gr.-cat. din loc, această petrecere a avut un rezultat material de 10 fl. 80 cr. Spesele fiind de 10 fl. 27 cr., rezultă deci un venit curat de 57 cr. care sumă s'a şi înmănuat curatoratului numitei biserici, — cea-ce prin aceasta se aduce la cunoştinţa celor ni-teresaţi.

Suprasolviri au incurs dela următorii Domni: Valeriu Florian preot în Racoviţa 80 cr. Latzkó, şef de gară 70 cr. Teodor Coman, paroch în Veştem 50 cr. Ioan Stoica, învăţător în Sebeşul inf. 50 cr. Toma Doican, paroch în Sebeşul inf. 20 cr. Ioan Stoica pantofar în Avrig 20 şi xy 10 cr.; cărora li-se aduc pe această cale călduroase mulţumiri.

Racoviţa, 15 Febr. 1897.

Comitetul arangiator.

Ana, soţia lui Ioan Z. Raicu, a dăruit pe seama sf. biserici gr.-cat. din Ghişasa-de-sus, protopopiatul Sibiului, pe srbătoarea Naşterii Domnului o măsură de cipă, cu care a împodobit prestolul, în preţ de 5 fl., Ioana soţia lui Zozim Gerciu o masă de bunbac în preţ de 2 fl., Maria soţia domnului not.-cerc. Ioan Bela şi Maria soţia lui Ioan Ilea au împodobit foarte frumos tetrapodul femeilor, în preţ de 5 fl., Teodor Z. Herciu a donat un prapor roşu în preţ de 13 fl., Ioan Irod şi soţia sa Raveca au donat un epitrafir de mătăasă vânăta în preţ de 10 fl. Ioana soţia lui Toader Baba a donat o măsură de lână — roşie în preţ de 3 fl.

Drept aceea li-se aduce mulţumită caldă şi pe calea aceasta susnuşiţilor dăruitori, Domnul Dumnezeu să le ţină sănătatea şi să le lungească firul vieţii.

Ghişasa-de-sus, la 1 Februarie 1897.

Valeriu Stoian, preot gr.-cat.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacţia nu primeşte răspunderea.

Mai nou.

La încheierea foii a sosit din Atena vestea, că încredinţării puterilor europene au dat guvernului Greciei nota comună, în care garantează autonomia Cretei, sub stăpânirea Sultanului şi cer, ca trupele şi năile greceşti să se retragă din Creta şi de pe apele din giurul ei, în vreme de 6 zile.

Asupra măsurilor, ce ar fi să se iee faţă de Grecia, dacă aceasta nu va da ascultare provocării, puterile nu sânt încă înţelese.

RÎS.

Io-l îmbrac.

Un Român văzu într'una din zile un purdelaş gol ca napul, jucându-se în ţerînd.

— Al cui e băiatul asta? întrebă el pe un Ţigan, ce sta întins pe pajişte cu burta la soare.

— Io-l îmbrac, — răspunde cioroiul cu mândrie.

Com. de Ioan Cercega,
lucrător la calea ferată în Reşiţa.

Copilul şi ogarul.

Un copil orfan locuia la unchiul seu, care era foarte sgârcit.

Într'o zi merge cu unchiul seu la un prietin, care avea un ogar. Copilul nu văzuse până atunci ogari şi crezând, că acela e aşa slab, fiindcă nu prea căpeta de mâncare zise cu mildă: Serman dobitoc, trebuie că şi pe tine te ţine unchiul tău, că eşti aşa de slab.

Păcălit.

Un ţeran român, ducea călare pe un magariu, un sac de bucate la moară.

— Unde mergeţi voi doi? îl întrebă un Ungur batjocoritor.

— Dapoi pe aici pe lângă al treilea, răspunde Românul isteţ.

POSTA REDACŢIEI.

P. M. în Steierl. Nu mai avem, decât Manual de stupărit de I. Costin, care e bun. Preţul 65 cr.

I. P. preot în A. Ny. f. În curând vom publica statutele „Reuniunii de temperanţă“ din Babţa, întărite de ministru.

I. B. în Cetea. Lucrarea trimisă prin O. aşa cum e, nu se poate publica. Vom trimite-o.

Şeitineanul. Cu privire la glume, vei primi în curând răspuns.

I. C. în Reşiţa. „Gluma“ se publică acum. Balada în numărul viitor. Mulţumite.

Abonent 5437. (L. r.) Tocmai este lipsă de calfe la „Concordia“. În privinţa aceasta, adresează-te acolo. — Masline şi pescării se află la „Concordia“ şi la I. Bidu, în Braşov (Kotzenmarkt). — Pentru degerătură trebuie să mergi la doctor. — Dicţionar român-german se află dat acum la tipar.

A. Cr. abon. Dicţionar maghiar-român se află încă ştim, la librăria W. Krafft în Sibiu. Preţul 1 fl. 50 cr.

I. M., student în Arad. Fii atent când se publică stipendii pentru studenţi dela fundaţiunea Gojdu, dela „Asociaţiune“ etc. şi competează. Numai aşa poţi căpeta.

Pentru redacţie şi editură responsabil: Ioan Morariu.
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acţiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 27 Februarie n.

Budapesta: 79 55 36 69 61

Tragerea din 3 Martie n.

Sibiu: 9 83 60 86 75

Tirgurile din săptămâna viitoare după cäl. vechiu.

Luni, 24 Februarie: Abrud, Ciuc-Carțfalău,

Mărgărit, 26 Februarie: Zlatna.

26—27 Februarie: Odorheiu-săcuiesc (3 zile premergătoare tirg de vite).

Joi, 27 Februarie: Hodod, Mediaș.

Vineri, 28 Februarie: Alma-Kerék, Cluj, Harasztkerék, Capolnașolahfatău, Sân-Paul (Sajó-Szt-Pál).

Călinđerul săptămânii.

Zilele	Călinđerul vechiu	Călinđer. nou	Soarele
	Dum. lăsat. de brănză gl. 8 sft. 8	rés.	ap.
Dum.	23 S. M. Policarp	7 Toma Ap.	6 26 5 34
Luni	24 † Afl. cap. S. Ioan B.	8 Ioan Bogos	6 26 5 36
Martți	25 Păr. Tarasie Arch.	9 Francisca	6 22 5 38
Merc.	26 Păr. Porfirie EPisc.	10 40 Mucen.	6 20 5 39
Joi	27 Păr. Proc. Decap.	11 Heraclie	6 18 5 41
Vineri	28 Cuv. Păr. Vasilie	12 Grigorie	6 16 5 43
Sămb.	1 Martie Cuv. M. Teodot	13 Eufrosia	6 14 5 46

Sămēntă de trifoiu roșu,

garantat liber de „Tortăl“ (mētasă), ce crește în trifoiu și luțernă.

La cumpărare de nu mai puțin ca 100 chlg. deodată, se dă cu prețuri moderate.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

[818] 2—4

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucatea
bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare

cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

[362] 6—38

Direcțiunea institutului.

„SOMEȘANA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Dej.

Înființată în 1890.

Capital social: 100.000 fl. — Fond de rezervă 24.000 fl.

Activele institutului: 45.000 fl. — Circulația anului 1896: 5.000.000 fl.

Primește depuneri spre fructificare după care solvește:

a) 5% interese după depuneri nestabile și sub fl. 200.

b) 5 1/2% interese după depuneri nestabile și sub fl. 500.

c) 6% interese după toate depunerile făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale și după acelea depuneri stabile ale singuraticilor, cari sânt peste fl. 500.

Darea de interese după depuneri o solvește institutul separat.

Depuneri stabile se consideră acelea, cari cel puțin 6 luni se fructifică la institut.

Depuneri până la fl. 500, pe lângă presentarea libelului se pot ridica imediat.

Depuneri se pot face și pe cale postală.

[554] 6—10

Direcțiunea.

Reparaturi în grabă, bine și ieftin.

Andrei Török

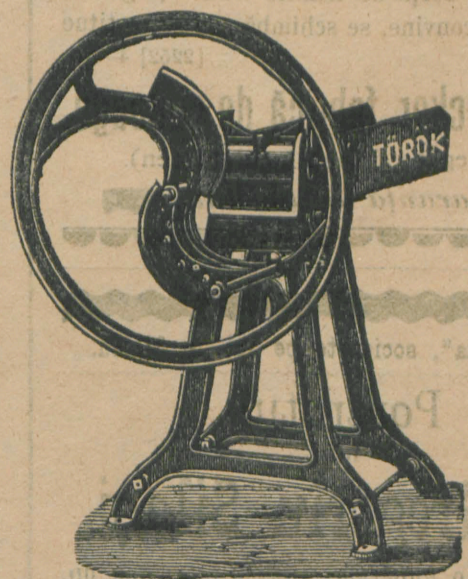
Fabrică de mașini agricole în Sibiu

recomandă stimaților domni economi fabricatele sale bine cunoscute în țeară și străinătate și de multe-ori premiate.

Tot felul de pluguri — pentru mersul ușor și bun al plugurilor mele dau garanță — mașină de tăiat de ale lui Haerling și în deosebite mărimi, teasouri pentru stoarcerea oleiului, mustului de struguri și de poame, toate de un sistem probat ca bun, virtej (găpel) pentru câte 1—4 cai, mașine de imblătit (trierat) de mână, cu virtej, și cu vapori, mașini pentru alegerea grâului în 4 deosebite mărimi, mașină pentru desfacerea oucuruzului, moară pentru păsat, pompe pentru afunzimi până la 20 metri, mașini de sēmēnat și triere, grape și altele:

Mai departe eu port neguțatorie de fer cu un mare magazin de nivele, foi, mașini pentru șiroafe și pentru găurirea ferului, tinichea (pleu) pentru coperișe, șindile, apoi tot felul de alte instrumente și unele de lipsă făurarilor și lăcătarilor, toate de cea mai bună calitate. [314] 6—26

Întemeiată la anul 1857

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Lista prețurilor ilustrată, gratis și franco.

Ioan N. Bidu în Braşov,
Tîrgul Straelor (Kotzenmarkt) Nr. 23.

Mare măgăzin
de tot felul de pescărie,

icre roşi tescuite, masline, stafide, smochine, roşcove şi lână.

Pentru preţuri a se adresa deadreptul.

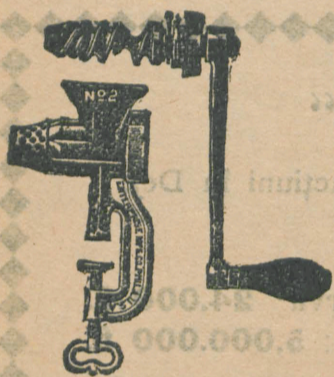
Comandele, — în măsură mică şi mare —
se împlinesc cu punctualitate.

[536] 3-6

CAROL F. JICKELI, SIBIU,

[2827] 13— recomandă:

maşina de măcinat carnea
galvanisată argintiu.

Constă numai
din două părţi,
părţile de
întregire nu
sunt
trebuincioase.

Părţile tăietoare
se ascut de sine
la întrebuinţare.

Vinele se prelucră tot aşa de mărunt
ca carnea şi fără osteneală mare. Curăţirea
maşinii urmează cu totul de sine, prin
aruncarea unei bucăţi de pâine în lăuntru.

Se capătă în patru mărimi:

	Nr. 2	4	6	8
macină pro minută	1/2	1	2	3
Preţul fl.	3.40	4.60	5.60	7.90

Fabricatele mele

sunt în genere recunoscute de bune şi ieftine!

Remontoir-nikel fl. 3.50: remon-
toir-argint $\frac{800}{1000}$ fl. —; remon-
toir-anker Spirai-Brequet 15 bu-
căţi, fl. 10.—; 16 bucăţi, 1 cu-
titoare, calpac de sticlă fl. 12.—.
Orologiu deşteptător, anker, lu-
minător, calitatea primă fl. 1.70.
Regulator de tras odată pe zi fl. 5.75. Re-
gulator de tras odată în 10 zile fl. 8.50. Ca-
talog ilustrat de oroloage, lanţuri de oroloage,
regulatoare, obiecte de aur şi argint, până la
cea mai fină sortă se trimite franco şi gratis.

Ce nu convine, se schimbă sau se restituie
preţul. [2252] 4-10

Eug. Karecker, fabrică de oroloage.

46. Bregenz (lângă lacul Boden).

Garanţă de doi ani.

„Tipografia“, societate pe acţ. în Sibiu.

Portretul
lui

Dr. Gregoriu Silaşi,

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin,
în mărime de 24×32 cm. se trimite francat
pentru 25 cr.

Librăria „Tipografeii“, soc. pe acţiuni.

„BRĂDEŢUL“,
INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMII, SOCIETATE PE ACŢII ÎN ORLAT.

Convocare.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii „BRĂDEŢUL“,
societate pe acţii, se invită conform §-lui 19 din statutele societăţii la a

III-a adunare generală ordinară,

care se va ţine în Orlat, la 11 Martie nou a. c. înainte de amezii, în
edificiul şcolii pe lângă următorul

Program:

1. Raportul direcţiunii despre rezultatul anului de gestiune 1896 şi pro-
punerile acestuia.
2. Raportul comitetului de supraveghere şi propunerile acestuia.
3. Deciziune asupra compturilor anuale şi asupra împărţirii profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezenţă pe anul viitor.
5. Exmiterea alor 2 acţionari pentru verificarea procesului verbal al acestei
adunări generale.
6. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acţionari, cari în sensul §-lui 21 din statutele societăţii, doresc a
participa la adunare în persoană ori prin plenipotenţi, sunt poftiţi a-şi depune
acţiunile şi eventualele documente de plenipotenţă la cassa institutului, cel mult până
la 11 Martie n. a. c. la 9 oare înainte de amezii.

Orlat, 14 Februarie 1897.

Direcţiunea.

[874] 1-1

Contul bilanţului cu finea anului 1896.

Active:		cor.	fil.	Pasive:		cor.	fil.
Cassa în număr		4443	85	Capital social 500 acţiuni à 50 cor.		25000	—
Împrumuturi pe obligaţiuni		135434	27	Depuneri spre fructificare		114814	58
Cambii escomptate		15248	52	Fondul de rezervă		2396	02
Debitori		690	52	Creditori		7600	—
Spese de fondare	cor. 300.—			Dividendă neridicată		67	28
20% amortisare	„ 100.—	200	—	Interese transitoare pe 1897		975	73
Mobiliar	„ 395.32			Profit curat		6001	94
10% amortisare	„ 39.53	355	79				
Amortisare din mobiliar		74	60				
Efecte		408	—				
		156855	55			156855	55

Contul profitului şi perderilor cu finea anului 1896.

Eşite:		cor.	fil.	Întrate:		cor.	fil.
Interese după depuneri spre fructificare		4916	69	Interese dela împrumut. şi escompt		9908	99
Interese de reescompt		36	06	Interese de întârziere		102	71
Spese de cancelarie		655	60	Provisiuni		2483	05
Contribuţiuni directe şi comunale		577	53	Competinţă		137	60
Amortis. din spese de fond. cor. 100.—				După mobile		20	—
Amortisare din mobiliar	„ 39.53	139	53				
Profit curat		6001	94				
		12652	35			12652	35

Orlat, la 31 Decembrie 1896.

Dr. George Prunaş m. p., Alex. Drgan m. p., Dion. P. Decei m. p., Lud. Pesamosca m. p.,
preşedinte, cassar, secretar-contr., contabil.

Ioan Manta m. p., Dionisiu Aaron m. p., Ioan Popescu m. p.,
membru în direcţ., membru în direcţ., membru în direcţ.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanţul prezent, precum
şi contul profitului şi al perderilor şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele
principale şi auxiliare.

Orlat, 13 Februarie 1897.

Dr. Stroia m. p., Ioan Ivan m. p., Valeriu Arseniu m. p.,
preş.

Împrumuturi de bani pe amortisare.

Împrumuturi ieftine fără de a plăti capitalul osebit de camătă cu

4%, 4½% şi 5%

pe averi cu întabulare se exoperează.

Datorii cu camătă mai mare

se convertesc, iute şi exact pe lângă plăţirea în bani gata de

Institutul de credit hipotecar

prin agentul ei: [759] 2-5

Szücs F. Vilmos,

Arad, strada Széchenyi nr. 1, (vis-à-vis de palatul Neumann.)